A Dunacsúni Ökoközpont

ÚTIKALAUZ A KÖRNYÉKHEZ

Gyalog- és kerékpártúrák
Dunacsún környékén

EUROPEAN UNION
Interreg Slovakia-Hungary
Partnerséget építünk
Ecoregion SKAT
BRATISLAVSKÝ KRAJ
DAPHNE INŠTITÚT APLIKOVANEJ EKOLÓGIE

Dunacsúni Ökoközpont – kirándulások a környéken

Üdvözöljük a Dunacsúni Ökoközpontban (Ekocentrum Čunovo), ahol útikalauzunk segítségével felfedezheti a környék természeti és kulturális szépségeit.

A térség története

Dunacsún (Čunovo), Oroszvár (Rusovce) és Horvátjárfalu (Jarovce) a második világháború idején még más országhoz tartozott. Környékük szorosan kötődik a Dunához. Bár az itteni táj ma túlnyomórészt mezőgazdasági jellegű, ez nem volt mindig így. Néhány száz évvel ezelőtt ez a terület az árterek, a holtágak és az erdősztyeppek földje volt. A szabályokat pedig a Duna – és annak ereje – határozta meg. A nyáron és télen egyaránt gyakori árvizek rengeteg tápanyagot biztosítottak a vidék számára. Számos növény- és állatfaj számára teremtették meg a szükséges életteret, ugyanakkor jelentős károkat is okoztak. A folyómeder – az éppen aktuális vízmennyiség függvényében – „költözött" folyóágból folyóágba. A meder egyfolytában változott, ami sok kellemetlenséget okozott, különösen a közelében élőknek. További kihívást jelentett, hogy mindig újabb és újabb, Ausztria alpesi régióiból származó kavicsréteg került a meder aljára. A rendszeres hajózás akkoriban szóba sem jöhetett. A folyóágak és az egykori folyómedrek létezését bizonyítják a mai Pozsony városrészeinek közelében lévő mezőkön és ártéri erdőkben visszamaradt folyóág-maradványok és a terep egyenetlenségei.

Természeti feltételek

A Dunacsún és az Oroszvár közelében elterülő ártéri erdők a Duna menti alföldhöz, azon belül a Duna menti síksághoz tartoznak. A geológiai aljzatot a Duna folyami hordalékával fedett, harmadidőszaki agyagos kőzetek alkotják. Ezek fő alkotóeleme a kavicshomok. A talajok összetétele tükrözi a geológiai aljzatot – a vidékre az öntéstalajok (fluvisol), az ártéri talaj (csernozjom), de a glejtalaj és az organikus talaj (tőzegtalaj) is jellemző. A különféle növénytársulások előfordulása a víz rendszeres vagy épp rendszertelen jelenlétével függ össze. A területen a **puhafás ártéri erdők** – leginkább **fűz-nyár ligeterdők** – dominálnak, amelyeket itt-ott szárazabb, fűfélékkel és színes virágokkal tarkított rétek színesítenek. A vízfolyástól távolodva a puhafás ártéri erdőket fokozatosan felváltják a **keményfás kőris-szil-tölgy ártéri erdők**.

A Duna Európa második legnagyobb folyója. *Teljes hossza 2857 km, vízgyűjtő területe 817 000 km2. A Duna éves átlagos vízhozama Pozsonynál 2000 m3/s. A Duna a németországi Fekete-erdőben ered és Romániában a Fekete-tengerbe ömlik. A Duna legnagyobb mellékfolyói a Duna menti alföld területén a Morva folyó, a Vág, a Garam és az Ipoly. A Duna szlovákiai szakasza 172 km hosszú, ebből 142 km hosszan természetes határt alkot Magyarországgal. Miután a Dévényi-kapun keresztül elér a Duna menti alföldre, a folyó folyása jelentősen megváltozik és medrének esése csökken. A folyómeder esésének a Duna menti alföld tektonikus süllyedése által okozott hirtelen változása a víz által szállított anyagok leülepedését, ennek következtében pedig gázlók és a* ***szárazföldi Duna-delta*** *nevet viselő folyóágrendszer kialakulását eredményezte.*

A Duna *itt veszít sebességéből. A folyó által a medence felső részén kimosott és elsodort anyagok épp Pozsony alatt kezdenek lerakódni. 5–20 méter vastagságú kavicsrétegeket találunk itt, amelyek később, a mederben továbbhaladva még vastagabbá válnak és Dunaszerdahely (Dunajská Streda) mellett érik el a maximális (akár 500 m) vastagságot. Ez a* ***hordalékkúp*** *akkor alakult ki, amikor a folyó átvágta magát a Kis-Kárpátokon, és belépett a süllyedő Kisalföldre. Délről a Duna medre, északról a folyó egyik ága, a Kis-Duna, egy rövid szakaszon pedig a Vág (a Vág-csatorna) határolja. A* ***Csallóköz*** *nevet kapta; ez a hely Európa legnagyobb folyami szigete, ill. Közép-Európa legnagyobb ivóvízkészletét rejti.*

Ez az útikalauz részletesen leírja egyes kiválasztott, a Dunacsúni Ökoközpont környékén található túraútvonalakat, ill. tartalmazza ezek térképeit, valamint az egyes helyszínek látnivalóinak linkjei is megtalálhatók benne.

Kérjük a kedves Látogatókat, hogy kirándulásaik során legyenek tekintettel a természetre és a terület más látogatóira, ill. tartsák be a 42. oldalon található szabályokat.

Kívánunk kellemes élményeket a természeti és történelmi szépségek felfedezése során!

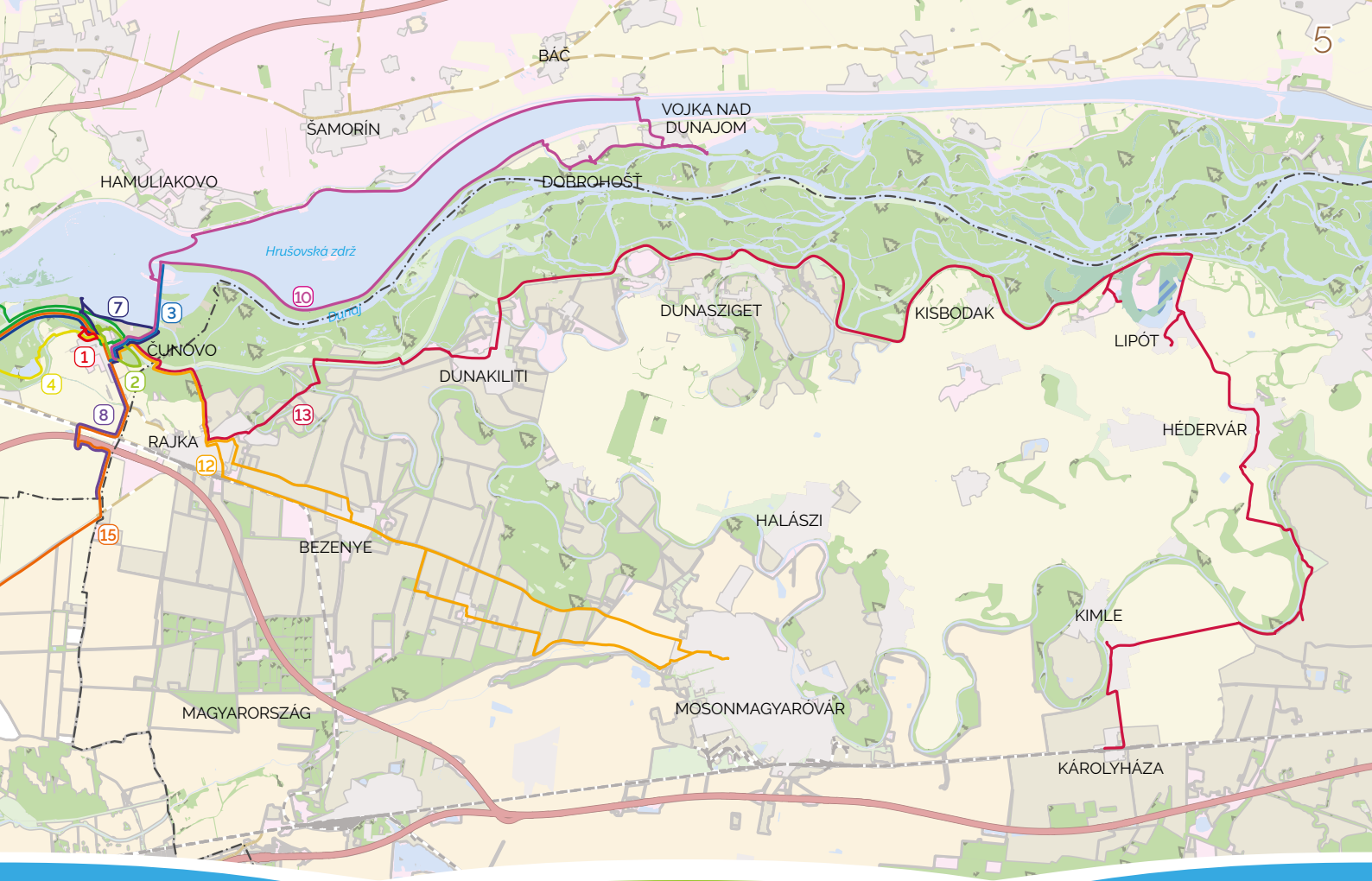
A Dunacsúni Ökoközpont Csapata

Kirándulási lehetőségek

1. **A Dunacsúni-holtág melletti madárleshez** 1 óra 6
2. **Dunacsúni körút a lapályon át** 2 – 2,5 óra 8
3. **A Dunacsúni Ökoközponttól a Danubianáig** 2 – 3 óra 10
4. **Dunacsúnból Oroszvár** 3 óra 12
5. **Az Oroszvári-tó és a Somos-erdő** 2 – 3 óra 14
6. **A Gerulata, a Somos-erdő és az oroszvári park** 2 – 3 óra ... 16
7. **A Dunakörtvélyesi-víztározó melletti kilátóhoz** 3 – 4 óra ... 18
8. **Az Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi terület és a hármashatár** 4 – 5 óra 20
9. **Fedezzük fel a Duna szigeteit** 4 óra 22
10. **Dunacsúnból a Danubiánáig és Doborgazig** 4 – 5 óra 24
11. **A pozsonyi ártereken át** 6 óra 28
12. **Dunacsúnból Mosonmagyaróvárba** HU 1,5 óra 31
13. **Dunacsúnból Lipótba és vissza** HU 10 óra 33
14. **Oroszvárból Bergbe és vissza a Besenyőszigeti erdőn át** AT 6 óra 36
15. **Dunacsúnból Lajtakörtvélyesbe, Bergbe és viss** AT 7 óra .. 39

Útikalauz a környékhez

1. A Dunacsúni-holtág melletti madárleshez

Kiindulópont: A dunacsúni templom, 91. sz. járat („Čunovo, kostol" (Dunacsún, templom) megálló)

Útjelzések: sárga jelzés, jelöletlen út

Becsült időigény: 1 hodina (1,4 km)

Látnivalók: vtáčia pozorovateľňa pri Čunovskom ramene, vodné vtáctvo, korytnačka močiarna

A „Szigeti rétek" (Ostrovné lúčky) 2. védettségi szintű természetvédelmi területen áthaladó sárga jelzésű túraútvonal egy kellemes rövid sétát kínál. A dunacsúni templom mögötti információs táblánál (1) kezdődik, majd elhalad a temető és a festői szépségű Dunacsúni-holtág mellett, amely egykor a Duna egyik ága volt. Nyáron sárga vízitök és fehér tündérrózsa látható a felszínén; találkozhatunk itt szürke gémmel és újabban – az errefelé őshonos – mocsári teknőssel is. Az útvonal több pontján is lemehetünk egészen a holtág vizéhez, ill. hódok tevékenységének nyomait is láthatjuk. A gazdaságnál (2) jobbra rákanyarodunk egy jelöletlen, nem feltűnő ösvényre, amely a Dunacsúni-holtág fölött átívelő fahídhoz (3) vezet. Néhány méter megtétele után balra fordulunk, egy erdei útra, amely elvezet a kis, fából készült madárleshez (4). Innen vörös gémeket, jégmadarakat, valamint számos kétéltűfajt és vízi gerinctelenet figyelhetünk meg. A megfigyelés után visszatérünk a legközelebbi útelágazásig, majd néhány métert haladunk balra egy jelöletlen úton a legközelebbi kereszteződésig (főként nyáron könnyű elmenni mellette), ahol jobbra fordulunk. Ezt követően a holtág másik oldalán, a kertek mellett elhaladva eljutunk a kis szigetre átvezető fa pontonhídhoz (5), majd a Turistická (Turista) utcán vissza az információs táblához.

A Dunacsúni-holtág *több védett terület részét képezi: ezek a „Dunai ártér" (Dunajské luhy) tájvédelmi körzet, a „Dunai ártér" (Dunajské luhy) madárvédelmi terület és a „Szigeti rétek" (Ostrovné lúčky) természetvédelmi terület.*

1. A Dunacsúni-holtág melletti madárleshez

2. Dunacsúni körút a lapályon át

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: főként jelöletlen út, piros jelzés

Becsült időigény: 2 – 2,5 óra (3,7 km)

Látnivalók: megmaradt ártéri erdők, vizes élőhelyek

A Dunacsún belterületén végigvezető körút a Dunacsúni Ökoközponttól (1, dunacsúni kastély) indul, majd a Petržalská (Ligetfalui) utcán jobbra, a Na hrádzi (Gát) utcán balra, a Ražná (Rozs) utcán jobbra, majd egy idő után ismét jobbra az Ovsená (Zab) utcán folytatódik. Ezután egy jelöletlen úton eljutunk a „Dunai ártér" (Dunajské luhy) tájvédelmi körzet határáig, a település Lapály (Obecná plytčina) (2) nevű részéig. Ezután egy ideig az erdei ösvényeken (3) haladunk, egészen a Na hrádzi utcáig, majd a kerékpárút (zöld, piros és kék jelzésű) mellett haladó földúton végighaladva, a szivárgócsatorna mentén eljutunk a futballpálya feletti területre (4). Ezután végighaladunk a kertek és a vizes rét közötti úton, majd egy kis fahídon (5) átkelve egy jelöletlen gyalogösvényen folytatjuk utunkat, és hamarosan kiérünk a Turistická (Turista) utcára (6). Innen a Hraničiarska (Határőr) utcán folytatjuk utunkat, ahol a sétánk záró szakaszán egy kerthelyiségben (7) frissülhetünk fel. Utunk a 91. sz. buszjárat „MiÚ Čunovo" (8) megállójánál vagy a Dunacsúni Ökoközpontban ér véget.

2. Dunacsúni körút a lapályon át

3. A Dunacsúni Ökoközponttól a Danubianáig

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: piros, kék és sárga kerékpárút-jelzés, piros jelzés

Becsült időigény: 2 óra (1 óra gyaloglás + kb. 1 óra múzeumlátogatás) – (3,6 km – egy irányban)

Látnivalók: Dunacsúni Vízerőmű, Danubiana Meulensteen Művészeti Múzeum, Vadvíz (Divoká voda) vízisport-központ

A Dunacsúni Ökoközponttól (1, dunacsúni kastély) jobbra fordulva elindulunk a Petržalská (Ligetfalui) utcán. Néhány méter megtétele után balra fordulunk a Na hrádzi (Gát) utcára, majd a második letérőnél jobbra letérünk, innen a piros jelzést követve az erdőn át eljutunk a keresztül a „Čunovo, hrádza" (2 – „Dunacsún, gát") csomóponti táblához. Áthaladunk a szivárgócsatornán a második „Čunovo, hrádza" (3) csomóponti táblához. Itt átjutunk az út másik oldalára, majd lemegyünk egy ösvényen az erdőszélen, egészen a Mosoni-ághoz (4), ahol átmegyünk a Mosoni Vízerőműhöz vezető út másik oldalára. A gátnak ezen az oldalán áthaladunk a Dunacsúni Vízerőművön (5), ahol balra megtekinthetjük a zsilipkamrákat és a rakpartot. A jobb oldalon a Vadvíz vízisport-központ (6) terül el, a játszótereivel és a kempinggel. Továbbsétálunk a Danubiana Modern Művészeti Múzeum (7) parkolójáig, amely bal oldalon található. A visszautat megtehetjük gyalog is a már ismert útvonalon haladva, de választhatjuk a tömegközlekedést is – ekkor a Danubiana buszmegállóban felszállunk a 90-es sz., a „Nové SND" (Új Szlovák Nemzeti Színház) megálló irányába közlekedő buszra. A Schengenská (Schengeni utca) megállóhelyen leszállva és a Schengenská utcán végighaladva visszajutunk a Dunacsúni Ökoközponthoz.

Az 1992-ben üzembe helyezett Dunacsúni Vízerőmű a meg nem épült Bős-Nagymarosi Vízlépcsőrendszer helyettesítő megoldásának részeként létesült. A Dunacsúni Vízerőmű látja el a Duna medrének duzzasztását.

A csatornán létesített Vadvíz (Divoká Voda) vízi sportkomplexum évek óta számos nemzetközi rendezvény helyszíne. Nemcsak az adrenalinfüggők találják meg itt a számításukat, hanem a hagyományos evezést kedvelők is: ők a régi Duna medrében is végigevezhetnek – a Bodaki-ágakon. További információ: www.divokavoda.sk.

***A Danubiana** Meulensteen Art Museum a modern művészetek múzeumaként ismert. Az intézmény a 2000-es megnyitása óta több tucatnyi kiállításnak adott otthont, ezeken az idelátogatók szlovák, európai és világhírű művészek alkotásaival ismerkedhettek meg. A szomszédos szoborpark érdekes szobrászati alkotásokkal várja látogatóit, és kivételes élményt jelent a múzeum tetején tett séta is, ahonnan kilátás nyílik Pozsonyra, a Kis-Kárpátokra és a fenséges Dunára. A múzeumot az is különlegessé teszi, hogy három ország – Szlovákia, Ausztria és Magyarország – határtérségében helyezkedik el. A múzeumot 2012 óta a DANUBIANA – Modern Művészeti Központ nevű nonprofit szervezet működteti. Az aktuális kiállításokkal kapcsolatos további információkért kérjük, látogasson el a www.danubiana.sk weboldalra.*

3. A Dunacsúni Ökoközponttól a Danubianáig

4. Dunacsúnból Oroszvárba

Kiindulópont: A dunacsúni templom, 91. sz. járat („Čunovo, kostol" (Dunacsún, templom) megálló)

Útjelzések: sárga jelzés

Becsült időigény: 3 óra (6,2 km)

Látnivalók: folyóágak, hódrágta fák, ártéri erdő, orchideák, Gerulata római kori emlék (UNESCO)

A dunacsúni templomtól (1) a sárga jelzést követve jutunk el célunkig, amely az oroszvári (Rusovce) Gerulata. A Dunacsúni-holtág mellett vezető ösvényen folytatjuk utunkat (2), majd a mezőn át a kavicsbánya (3) irányába haladunk. Itt figyelhetjük meg először a hódok tevékenységének nyomait. A hódokat ezen a környéken a XIX. században kipusztították, majd az 1970-es években újra megjelentek itt. Utunkat elöntött ártéri erdőkön át folytatjuk – a „Szigeti rétek" (Ostrovné lúčky) természetvédelmi kisterületet jelző tábláig. Ezt a természetvédelmi területet ártéri erdők és erdősztyepp alkotja.

Ide tartozik a dunacsúni tavak vízfelülete is (4). A nagy tavat balról megkerülve egy – Oroszvár és Dunacsún közigazgatási területét határoló – aszfaltozott útra (5) érünk.

A természetvédelmi terület részét képező erdősztyeppeken két évszakban is megfigyelhetjük az orchideákat. Tavasszal néhány kosborfajjal (agárkosbor, vitézkosbor) találkozhatunk itt, ősszel pedig egy ránézésre jelentéktelennek tűnő, de ritka orchidea, az őszi füzértekercs virágzik a területen.

Ezt követően az erdei úton haladva követjük a jelzést, s így eljutunk az oroszvári parkba (6). A parkhoz érve rátérünk az Oroszvár – Oroszvári csatorna tanösvényre. Rövid idő múlva egy útelágazáshoz érünk, ott balra térünk, a csatorna irányába (a hídon át, 7), majd a lépcsőkön eljutunk a templom mögötti házakhoz, illetve a mögöttük található Gerulata (8) nevű világörökségi helyszínhez.

*A **Gerulata** a mai Oroszvár területén álló római katonai tábor volt. A II. században épült a római limes szárazföldi határvonal részeként, és Pannónia tartományához tartozott. A IV. században a római csapatokat visszahívták és a tábor kiürült. A tábor maradványait mára már rekonstruálták, és a Pozsonyi Városi Múzeum részeként római kori leleteket bemutató kiállításának ad otthont. A helyszín 2021-ben felkerült az UNESCO világörökségi listájára, az Izsa (Iža) közelében található Celemantia katonai táborral együtt.*

4. Dunacsúnból Oroszvárba

5. Az Oroszvári-tó és a Somos-erdő

Kiindulópont: Rímsky parčík (Római park) tér, Oroszvár (Rusovce) – 90., 91., 191. sz. járatok („Gerulata" megálló)

Útjelzések: jelöletlen utak

Becsült időigény: 2 – 3 óra (4,5 km)

Látnivalók: ártéri erdők, öreg fák, elhalt fák, erdősztyepp, az oroszvári kastély

A Rímsky parčík (Római park) térről (a postahivatallal szemben lévő megálló mögötti park, 1) a templom (2) felé indulunk el. A templomnál balra fordulunk a Maďarská (Magyar) utcára (3), majd innen eljutunk az Irkutská (Irkutszki) utcai kerékpárútig (4). Ezen továbbhaladva eljutunk az Oroszvári-csatornáig, majd az első elágazásnál balra, az erdei ösvényre (5) térünk. Ezen eljutunk a holtágig (6), majd kb. 250 m megtétele után az Oroszvári-tóig (7). A tavat balról kerüljük meg, partjain megcsodálhatjuk a helyi ártéri erdőket. Innen szép kilátás nyílik a gátra és a mögötte lévő Duna-szigetek (Dunajské ostrovy) természetvédelmi területre (8). A tó körül majdnem körbeérve, annak déli partján balra fordulunk, egy betonpanelekkel kirakott útra (9), ismét keresztezzük a kerékpárutat, és beérünk a Somos-erdőbe (Drienkový les) (10), amely a Szigeti rétek (Ostrovné lúčky) természetvédelmi területhez tartozik.

*A **Somos-erdő (Drienkový les)** a Szigeti rétek (Ostrovné lúčky) európai jelentőségű terület részét képezi. Kivételes természeti adottságainak köszönhetően itt számos ritka, meleg- és szárazságkedvelő növényfaj él, amelyek nem alkotnak összefüggő erdőt, hanem a területnek erdősztyepp jelleget kölcsönöznek. Így ez a hely leginkább az afrikai szavannákra emlékeztet, magányosan álló fákkal és bokrokkal. A hely legvonzóbb látnivalói talán a gyönyörű orchideafajok (agárkosbor, vitézkosbor). Ritka cserjefajokat is rejt a terület, ilyen például a húsos som. Ritka állatfajok is élnek itt – szarvasbogarak, cincérek vagy a nagy testű, de teljesen ártalmatlan erdei siklók.*

Innen utunkat egy kis tó (11) felé folytatjuk, amelyet jobbra kerülünk meg, és az erdőből egy útelágazáshoz jutunk ki, itt kezdődik az erdősztyepp (12). Tovább balra, egy földúton haladunk, majd beérünk az erdőbe. Az erdei út végén egy széles útra jutunk, amelytől balra szántóföldeket látunk. Egyenesen haladunk tovább egy útelágazásig (13), itt jobbra fordulunk. Az egykori erdészlak mellett elérjük az Oroszvári-csatornát (14) és az oroszvári parkot (15). Határát követve eljutunk a kastélyig, amely mellett a SĽUK (Szlovák Állami Népi Együttes) épületében (16) étterem működik. Innen az út ismét a Maďarská (Magyar) utcán vezet tovább, egyenesen az oroszvári templomhoz (2).

Zöld levelibéka

Dunai tarajosgőte

5. Az Oroszvári-tó és a Somos-erdő

6. A Gerulata, a Somos-erdő és az oroszvári park

Kiindulópont: Rímsky parčík (Római park) tér, Oroszvár (Rusovce) – 90., 91., 191. sz. járatok („Gerulata" megálló)

Útjelzések: sárga jelzés, jelöletlen utak

Becsült időigény: 2 – 3 óra (4,7 km)

Látnivalók: ártéri erdők, öreg fák, elhalt fák, az oroszvári kastély, erdősztyepp, a Gerulata római katonai tábor

Az oroszvári Rímsky parčík (Római park) térről (a postahivatallal szemben lévő megálló mögötti park, 1) a templom felé indulva rátérünk a sárga jelzésre, amely elvezet a Gerulata (2) római katonai táborhoz. A múzeumban kérhetünk tárlatvezetést is. Ezután az Oroszvári-csatornához megyünk, majd a hídon átérve egy útelágazáshoz (3) érünk. Utunkat innen balra folytatjuk az Oroszvár – Oroszvári-csatorna tanösvényen (4), amely a kerékpárútra (5) vezet. A túloldalra átérve az előttünk levő erdei úton haladunk tovább, az Oroszvári-tó felé (6). A tótól jobbra, egy betonpanelekkel kirakott úton ismét eljutunk a kerékpárútra (7), amelyet másodszor is keresztezünk, és belépünk a „Szigeti rétek" természetvédelmi területre (Somos-erdő, 8). Az erdei úton végighaladva egy kis tóhoz érünk, majd tovább haladva egy erdősztyepp jellegű területre jutunk, amelyen erdeifenyők állnak (9). Utunkat az erdei úton folytatjuk, amíg eljutunk egy útelágazáshoz, ahol jobbra térve visszajutunk az Oroszvári-csatornához (10). A hídon átkelve közvetlenül az

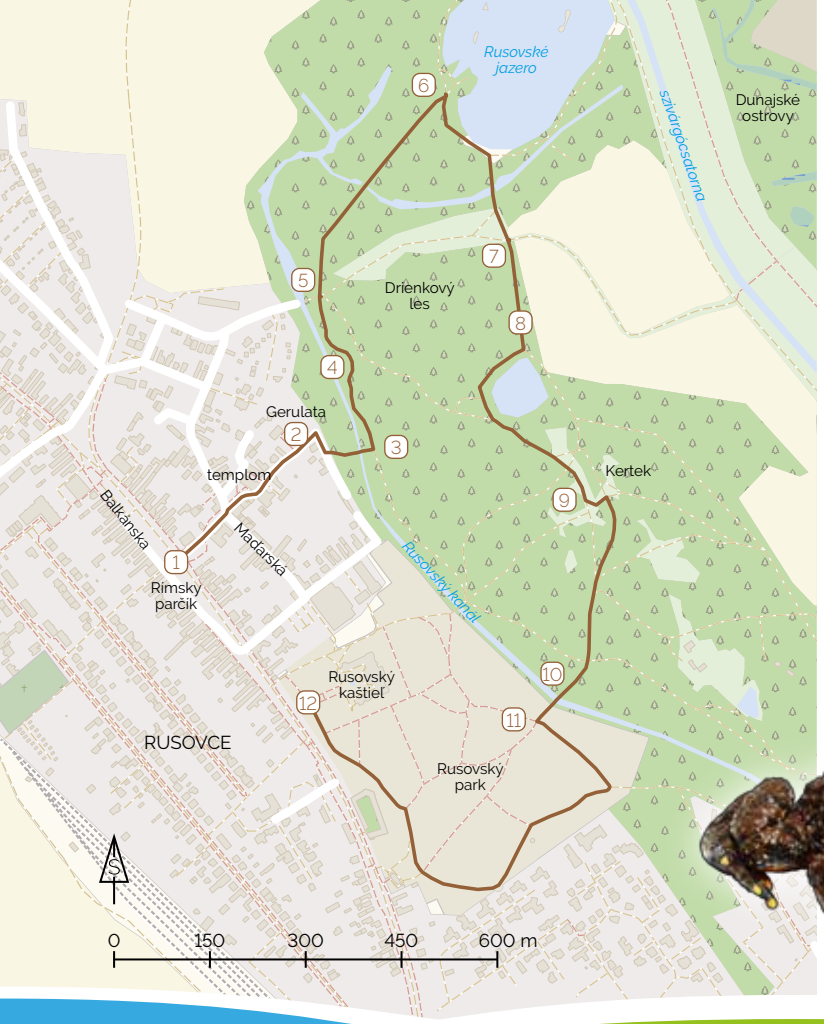
oroszvári parkba érünk (11). Itt gyönyörű famatuzsálemeket találunk (tölgyeket, platánokat, kőriseket és hársakat). A parkot érdemes körbejárni, így eljuthatunk a kastélyig (12).

*Építészeti szempontból Oroszvár egyik ékessége **az oroszvári kastély**, amely egy angolkert közepén áll. A park a Duna ága és a Balkánska (Balkáni) út között húzódik. Az úttól egy vakolt téglafal választja el. A kastély egykor három jelentős család – a Zichy, a Henckel és a Lónyay család – otthona volt. A kastélytól délkeletre egy víztorony, közvetlenül a főút mellett pedig a Balkánska utcára nyíló cselédház áll.*

6. A Gerulata, a Somos-erdő és az oroszvári park

7. A Dunakörtvélyesi-víztározó melletti kilátóhoz

Kiindulópont: a dunacsúni templom, 91. sz. járat („Čunovo, kostol" (Dunacsún, templom) megálló)

Útjelzések: piros jelzés, sárga C és kék C kerékpárút-jelzés, jelöletlen út

Becsült időigény: 3 – 4 óra (5,3 km)

Látnivalók: dunai vízimadarak

Ez a gyalogtúra-útvonal a Dunakörtvélyesi-víztározóhoz (Hrušovská zdrž) vezet. Dunacsúnból indulunk, a templom melletti információs táblánál (1), amelyen a következő felirat látható: „Üdvözöljük a Dunacsúni-holtágnál!" (Vitajte pri Čunovskom ramene!). Innen egyenesen tovább haladunk szivárgócsatornához (2) vezető Turistická (Turista) utcán. A csatornát mintegy 250 m-en követjük, amíg egy hídhoz érünk, itt a „Čunovo, les pri moste" (Dunacsún, erdő a hídnál) (3) csomóponti táblát keressük. Az árvízvédelmi gáton átkelve (a kerékpárosokra vigyázva) rátérünk az erdőn át vezető földútra, a madárlesig (4). Innen remek kilátás nyílik a Dunakörtvélyesi-víztározóra és a madaraknak fenntartott mesterséges szigetekre. Jó látási viszonyok mellett itt különböző vízimadárfajokat figyelhetünk meg.

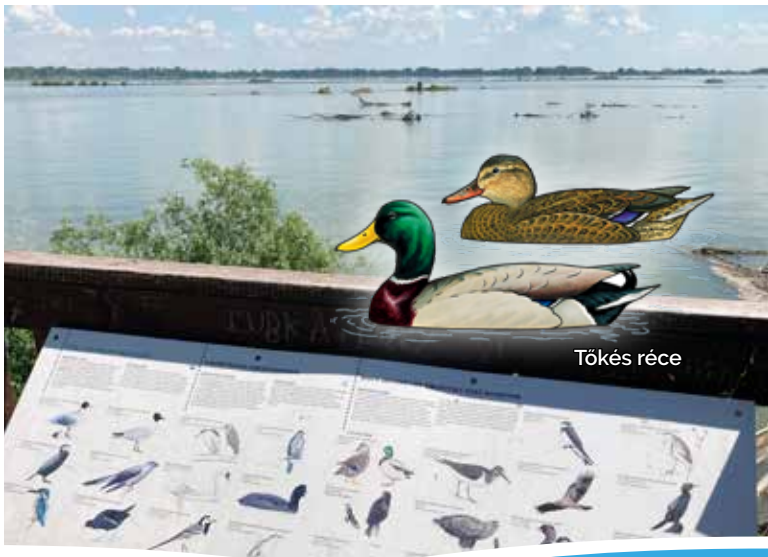
***A Dunakörtvélyesi-víztározó** a vízimadarak egyik legfontosabb közép-európai telelőhelye. Egyes récefajok és a szerecsensirályok számára közép-európai jelentőségű, a kercerécék számára európai jelentőségű telelőhelynek számít. Az ornitológusok több mint 115 madárfajt azonosítottak itt. A madarak telelésének köszönhetően a terület a **Dunai ártér (Dunajské luhy) madárvédelmi terület** részévé vált, de különálló, európai jelentőségű területet is képez Dunakörtvélyesi-víztározó néven. Télen itt a leggyakoribb madárfajok a kontyos réce, a barátréce, a kercerécе, az északi rétihéja és a kis bukó. Hideg teleken több mint százezer madarat lehet itt látni. A fent említett fajokon kívül a ritkább kis kormoránok vagy a fenséges rétisasok is megjelennek a Dunakörtvélyesi-víztározónál.*

A madárlestől a víztározó partvonalát követve elindulunk a Duna duzzasztógátja felé. A burkolatlan út a kavicsos területen megtelepedett fák között vezet. Néhány helyen szép kilátás nyílik a vízfelszínre (5, 6, 7), hódok munkájának nyomait is láthatjuk. A Mošoň (Moson) nevű kis vízerőmű a vízlépcső első műszaki létesítménye (8). Itt kezdődik a Mosoni-Duna, amely az evezés szerelmeseinek gyakori célpontja. A településre a piros jelzést és a kerékpárutat követve érünk vissza, a „Čunovo, priehrada" (Dunacsún, gát) (9) csomóponti tábla közelében lévő, a rétisasról szóló információs tábla érintésével. Itt keresztezzük a szivárgócsatornát, és továbbhaladunk Dunacsún központja felé. Utunkat a Na hrádzi (Gát) utcán folytatjuk: előbb egyenesen haladunk rajta végig, majd az útelágazásnál balra fordulunk. Az utca végén jobbra térünk a Petržalská (Ligetfalui) utcára, innen egészen a Csárdáig haladunk, ahol balra fordulva elérjük a kastélyt – a Dunacsúni Ökoközpontot (10).

7. A Dunakörtvélyesi-víztározó melletti kilátóhoz

8. Az Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi terület és a hármashatár

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: piros jelzés

Becsült időigény: 4 óra (11,7 km)

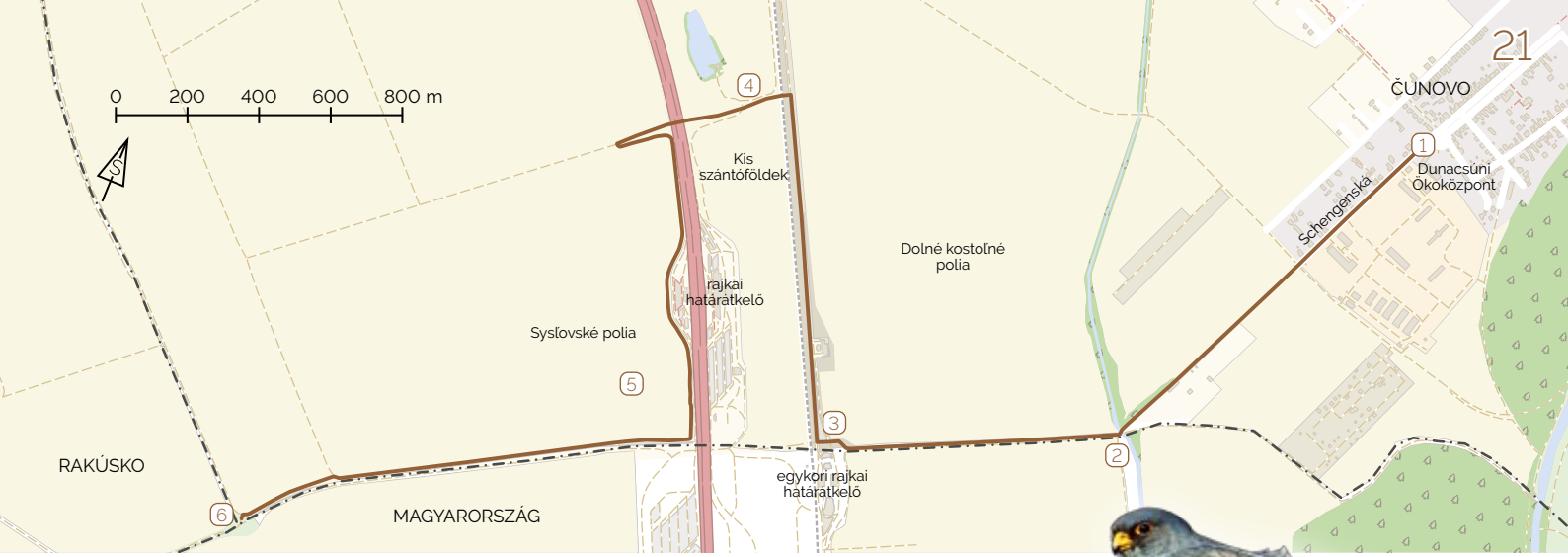
Látnivalók: hármashatár, túzok, kék vércse

A Dunacsúni Ökoközponttól (1, dunacsúni kastély) a piros jelzésen indulva eljutunk a magyar államhatárig (2). Itt jobbra fordulunk, áthaladunk a mezőn, és a szlovák-magyar határvonalat követve elmegyünk egészen a főútig, a rajkai határátkelő egykori épületéig (3). A rajkai határátkelőnél jobbra fordulunk, majd a főút mentén Oroszvár (Rusovce) irányába haladunk tovább. Mintegy 1,5 km megtétele után balra egy aszfaltozott úthoz (4) érünk, amely keresztezi a vasútvonalat és áthalad az autópálya fölött. A felüljárón áthaladva leérünk a mezőkre – itt balra fordulva az autópálya mentén továbbhaladunk a nagy határátkelő felé, amelyet megkerülve elérjük az Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi területet (5). Itt rátérünk a hármashatárhoz (SK/HU/AT) vezető tanösvényre (6). Dunacsúnba azonos útvonalon térünk vissza.

Az Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi területet *2006-ban nyilvánították védetté. A területen a múltban a Duna lösz- és alluviális talajain fajgazdag, másodlagos sztyeppei növénytársulások éltek. Ma a terület nagy részét intenzíven művelt szántóföldek borítják, ezeket szélfogók és földutak keresztezik. A terület a túzok jelentős költő- és telelőhelye Szlovákiában. A ritka vöröslábú kék vércse is előfordul itt.*

A hármashatár *olyan földrajzi pont, ahol három egyenrangú terület (ebben az esetben ország) találkozik. A dunacsúni hármashatár helyét egy határkő, valamint egy érdekes, modern művészeti alkotásokat felvonultató szoborpark jelöli. Ezek a kőszobrok különböző szlovákiai, ausztriai és magyarországi művészek alkotásai. A szoborpark 1992-ben jött létre és a népek közötti egyetértést hivatott szimbolizálni. A háromszög alakú határkő mellett egy szögesdrót-darabot is megőriztek, az egykori vasfüggöny mementójaként.*

8. Az Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi terület és a hármashatár

9. Fedezzük fel a Duna szigeteit

Kiindulópont: A dunacsúni templom, 91. sz. járat („Čunovo, kostol" (Dunacsún, templom) megálló)

Útjelzések: piros jelzés, piros C, kék C és zöld C kerékpárút-jelzés; jelöletlen utak

Becsült időigény: 2 óra (17,1 km)

Látnivalók: a Duna, ártéri erdők

A templomtól (1) a Hraničiarska (Határőr) utcán a polgármesteri hivatalig (Miestny úrad), majd a Skýcovská (Kicői) és a Na hrádzi (Gát) utcákon a szivárgócsatornáig (2). A gát mentén haladunk tovább Petržalka (Ligetfalu) felé. Egy idő után feltűnik a „pri Poldri" (A tározó melletti) büfé (3) – itt jobbra fordulunk, és az aszfaltozott úton haladunk tovább a Duna felé. Balra innen a Szigeti rétek (Ostrovné lúčky) természetvédelmi terület részét képező Dunai szigetek (Dunajské ostrovy) területrész (4) található. Innen utunkat a Duna mentén folytatjuk, rövid idő eltelte után meglátjuk az első úszóházakat a parton (5). Az öböl partján végighaladunk – a büféknél (6) az út felvezet a gátra. Itt balra fordulunk, és átkelünk a szivárgócsatornán (7). Dunacsúnba a gát alatt vezető kerékpárúton (Eurovelo 6) térünk vissza. Útközben jobbra találjuk az Oroszvári-tavat (8), ill. az oroszvári vízmű telephelyét (9). A jelzést követve folytatjuk utunkat a „Čunovo – les pri moste" (Dunacsún – erdő a hídnál) (10) csomóponti tábláig, majd onnan jobbra kanyarodva a Turistická (Turista) utcáig (11), majd a dunacsúni templomig (1).

A Dunai szigetek (Dunajské ostrovy) természetvédelmi kisterületet *két sziget – Horná Sihoť és Dolná Sihoť – (oroszvári szigeteknek is nevezik őket) és a környező Duna-ágak alkotják. Az itteni ritka ártéri erdőtársulásoknak – és az ezekben élő számos ritka és veszélyeztetett növény- és állatfajnak – köszönheti védetté nyilvánítását. Hódoknak, két szalamandrafajnak, 10 békafajnak és több mint 110 madárfajnak ad otthont ez a terület.*

Az oroszvári vízmű *Szlovákia legnagyobb ivóvízforrása, 2650 liter/másodperc kapacitással. Jelenleg ennek körülbelül egyharmada kerül felhasználásra. A vizet biztosító kutak mélysége 40 – 80 m.*

Fekete harkály

úszóházak 5
Bajdelská zátoka
Dunaj
Jarovské rameno
Horná sihoť
4
Rusovské rameno
Hrušovská zdrž
6
büfék
7
szivárgócsatorna
Dunajské ostrovy
Dolná sihoť
„Pri Poldri" (A Tározó melletti) büfé
3
ivóvízforrás
10
Les pri moste
11
szivárgócsatorna
8
Rusovské jazero
9
Prútnické
Čunovské rameno
Turistická
Drienkový les
Farská lúka
1
templom
2
kertek
Horné kostoľné polia
Na hrádzi
RUSOVCE
Žaluďový les
Hraničiarska
ČUNOVO
Malé Čunovo
Veľké Čunovo
0 500 1000 1000 2000 m

9. Fedezzük fel a Duna szigeteit

10. Dunacsúnból a Danubiánáig és Doborgazig
(vagy a Gutoron át vezető körút)

Kiindulópont: A dunacsúni templom, 91. sz. járat („Čunovo, kostol" (Dunacsún, templom) megálló)

Útjelzések: kék C és piros C kerékpárút-jelzés (alternatív útvonal: Keszölcésből (Kyselice), Csölösztőn (Čilistov) és Gutoron (Hamuliakovo) át)

Becsült időigény: 4 óra (körút: 5 óra) (41 km, ill. körút 42 km – ügyeljünk a kerékpáros komp, ill. a komp menetrendjére)

Látnivalók: Danubiana, dunai vízimadarak

Ez a kerékpártúra a Dunakörtvélyesi-víztározóhoz, a szlovákiai madárvilág legjelentősebb telelőhelyéhez vezet. A templomtól a Skýcovská (Kicői) és Na hrádzi (Gát) utcákon a szivárgócsatornáig. Ezen az Obrátka (Forduló) büfénél (1) levő

hídon kelünk át, és a piros jelzésen a Mosoni-Dunán levő kis vízerőműhöz (2) tekerünk el. Ezután végigmegyünk a Duna gátján a zsilipkamráig. Jobbra a Duna régi medrét látjuk, ahol a folyó ritka ártéri erdőkkel szegélyezett ágrendszere kezdődik. A Vadvíz (Divoká Voda) vízisport-központtal szemben egy öböl (3) található, innen megfigyelhetjük a vízimadarakat. A gát végén, egy mesterséges félszigeten áll a modern művészetek múzeuma, a Danubiana (4).

*A dunacsúni **Vadvíz (Divoká Voda)** vízisport-központ nemcsak az vadvízi evezés élsportolói, hanem a lelkes amatőrök számára is edzési lehetőséget biztosít. Azok, akik még nem próbálták ezeket az adrenalinsportokat, itt egy tapasztalt oktató segítségével megtehetik, előzetes egyeztetést követően. Ez a mesterségesen kialakított vadvízi pálya már számos versenynek adott otthont. Ezeken szlovák olimpikonok és külföldi válogatott csapatok egyaránt részt vettek.*

*A **Danubiana** Modern Művészeti Múzeum (Danubiana Meulensteen Art Museum) Pozsony központjától délre, a hatalmas Duna közepén, egy mesterségesen kialakított félsziget csúcsán áll. Nevét a Duna folyó adta. A múzeum Gerard H. Meulensteen holland műgyűjtő és mecénás,*

Fekete gólya

Dunaj
Dunacsúni Vízerőmű
HAMULIAKOVO
12 kerékpáros komp
3
4 Danubiana
ČUNOVO
1 A Mosoni-Duna kis vízerőműve
2 Vadvíz vízisport-központ
Hamuliakovské pätky
ŠAMORÍN
Szigetcsalóka
Hrušovská zdrž
ČILISTOV
11
BÁC
vodné dielo Gabčíkovo
RAJKA
Dunaj
KYSELICA
10
DOBROHOŠŤ
5
komp
9
6
8 VOJKA NAD DUNAJOM
Vojčanské rameno
7
DUNAKILITI
Jazero Vojka
S
0 1 2 3 4 km

10. Dunacsúnból a Danubiánáig és Doborgazig

Kecskebéka

valamint Vincent Polakovič szlovák galériatulajdonos lelkes együttműködésének eredményeként jött létre. Az épület egy zátonyra futott római gálya (hajó) formáját idézi. Az épület nemzetközi hírű művészek kiállításainak ad otthont, benne egy kortárs művészeti múzeum és egy kávézó, körülötte pedig egy szoborpark található.

A Danubianától továbbtekerünk a dunai kerékpárúton, a Duna folyásirányában, Doborgaz (Dobrohošť) településig. Doborgazban az (5) és (6) pontnál lemehetünk a vajkai Duna-ághoz, amely a Duna régi ágrendszeréhez tartozik. Vissza azonos útvonalon térünk.

A Gutoron át vezető körút

A kerékpártúrát körútként is megtehetjük, az északi oldalon, azaz a Duna másik partján visszatérve.

A fenti leíráshoz képest Doborgazban módosul az útvonal, ahol a gáton haladunk tovább, a vajkai Duna-ág (7) mentén, Vajka (Vojka nad Dunajom) (8) községig.

Vajkán áthaladva a Duna-gát felé haladunk, majd kompra (9) szállva kelünk át a Dunán. A járat ingyenes, egész évben közlekedik, a menetrend elérhető itt: *https://nova-kompa-vojka.sk/plavebny-poriadok*.

A komppal Keszölcésbe (Kyselica) (10), majd a gáton végig Cseleszte (Čilistov) (11) és Gutor (Hamuliakovo) (12) irányába haladunk tovább. Nyáron a gát mentén több vendéglátóhely is várja a fáradt vándorokat.

A gát mentén elérjük Gutor határát, ahonnan egy kerékpáros komppal visszajutunk a Danubianába. A kerékpáros komp menetrendjét előzetesen ellenőrizni ajánlott, mivel nem közlekedik egész évben. A kerékpáros kompra jegyet kell váltani, az üzemeltetéssel és az árakkal kapcsolatos friss információ elérhető itt: *www.yachter.sk/cyklokompa*.

11. A pozsonyi ártereken át

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: piros C és kék C kerékpáros jelzés, észak-déli kerékpárút, Ligetfalui kerékpárút (Petržalská radiála)

Becsült időigény: 6 óra (49,2 km)

Látnivalók: ártéri erdők, katonai bunkerek, katonatemető

A Dunacsúni Ökoközponttól (dunacsúni kastély) a piros jelzést követve a Hraničiarska (Határőr) és Turistická (Turista) utcák mentén eljutunk a szivárgócsatornához (1). A csatorna mentén haladva eljutunk a „Čunovo, les pri moste" (Dunacsún, erdő a hídnál) (2) csomóponti tábla melletti hídhoz, majd felmegyünk a gátra. Innen Ligetfalu (Petržalka) felé indulunk és elhaladunk a Szigeti rétek (Ostrovné lúčky) természetvédelmi terület mellett (jobbra a Dunai szigetek (Dunajské ostrovy) természetvédelmi kisterület látható).

Innen továbbhaladunk az Ártéri híd (Lužný most) (3) irányába, az Öreg ligetig (Starý háj). Ezután a „Janíkov dvor" (János major udvar) (4) és a „Chorvátske rameno" (Horvát-ág) (5) csomóponti táblák következnek, egy letérővel az Öreg liget (Starý háj) természetvédelmi területen található Zsuzsanna (Zuzana) nevű Duna-ágig. Később elérjük a Kikötői hidat (Prístavný most) (6), majd a kerékpárút a ligetfalui folyóparton keresztül folytatódik. Az Incheba kiállítási központ (7) mellett haladva eltávolodunk a Dunától, és a Lanfranconi hídnál a Besenyőszigeti erdő (Pečniansky les) (8) felé vesszük az irányt. A kék kerékpáros jelzést követve áthaladunk a Besenyőszigeti erdőn, konkrétan annak Szarvasliget (Jelení Háj) (9) és Besenyősziget (Pečňa) (10) részein keresztül. Ez utóbbinál tehetünk egy kitérőt a Mező (Lány) nevű látogatható katonai bunker felé (*www.mpo.sk/museum*). A Besenyősziget felől a kék kerékpáros jelzésen haladunk tovább a Pozsony-Berg határátkelőig (11).

A Pozsonyi ártérek (Bratislavské luhy) európai jelentőségű terület, *a pozsonyi ártéri erdők fennmaradt maradványait képviseli. A Duna teljes szlovákiai szakasza mentén csak néhány helyen maradtak fenn az eredeti ártéri erdők, ezért nagy jelentőségűek. Jó minőségű, Pozsony és környéke által hasznosított ivóvízkészleteket találunk itt. A terület egy része korábban a vasfüggöny részét képezte, jelenleg az Európai Zöld Öv területét gyarapítja. A Pozsonyi ártérek európai jelentőségű terület, a következő hat részre oszlik: Szláv-sziget (Slovanský ostrov), Sihot' sziget, Besenyőszigeti erdő (Pečniansky les), Bagolyerdő (Soví les), Öreg liget (Starý háj) és Horvát-ág (Chorvátske rameno).*

Az egykori határátkelő épülete mellett elhaladva a kék kerékpárjelzést követve haladunk tovább. Áthaladunk a határ menti észak-déli kerékpárútra, amelyen elérünk a BS-6 bunkerhez és a katonai temetőhöz vezető elágazásig (12). Az érdeklődők ezt a fennmaradt katonai bunkert is megtekinthetik (*www.bunker.bs8.sk*). A kék kerékpárúton továbbhaladva elérünk a Hátsó rétek (Zadné lúky) (13) nevű területig. Innen a határ menti észak-déli kerékpárúton haladunk tovább, az osztrák Köpcsény (Kittsee) (14) község és a szlovákiai Horvátjárfalui fácános (Jarovská bažantnica) természetvédelmi kisterület (15) mellett. Ezután Horvátjárfalu (Jarovce) (16) felé haladunk a főúton (kétszer is átkelve az autópálya felett).

11. A pozsonyi ártereken át

Nagyfoltú hangyaboglárka

Horvátjárfaluból kiérve ismét a főúton megyünk tovább, a ligetfalui kerékpárúton, Oroszvár (17) felé.

Oroszvárból a Somos-erdőn (Drienkový les) (18) keresztül jutunk el a szivárgócsatornához, amelyen továbbhaladunk Dunacsúnba.

*A XX. század első felében Csehszlovákia Hitler hatalomra kerülésére válaszul **védelmi rendszert** épített ki határai körül. Az 1938 októberében megkötött müncheni egyezményt követően azonban leállították a védelmi rendszerrel kapcsolatos munkálatokat. Az erődrendszernek már csak néhány tucat létesítménye maradt fenn Szlovákiában: ezek a Morva folyó völgyében, Pozsonyban, Révkomáromban, Losonc (Lučenec) közelében és más helyeken, a magyar államhatár mentén állnak. Az egyetlen fennmaradt összefüggő védvonal Pozsonyban, Ligetfalu területén található, ahol a **bunkerek** elhelyezkedése az akkori államhatárt követte. A védvonal a Károlyfalui-öböllel (Karloveská zátoka) szemben, a Dunánál kezdődik, a bergi határátkelő irányába halad, megkerüli a Köpcsény (Kopčany) lakótelepet, majd a Rétek (Lúky) lakótelep felé fordul, és a Horvát-ág mentén a Dunánál ér véget. A védvonal eredetileg a Horvát-ág mentén haladt, mert akkoriban Oroszvár, Horvátjárfalu és Dunacsún még nem tartozott a Csehszlovák Köztársasághoz (csak a második világháború után csatolták őket az országhoz).*

12. Dunacsúnból Mosonmagyaróvárra

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: sárga, piros és kék kerékpárút-jelzés; (Szt. Jakab zarándokút Rajka és Pozsony közötti szakaszának egy része)

Becsült időigény: 1,5 óra (20,5 km – Dunacsún – Mosonmagyaróvár egyirányú útvonal)

Látnivalók: a Lajta folyó, a Mosonmagyaróvári vár

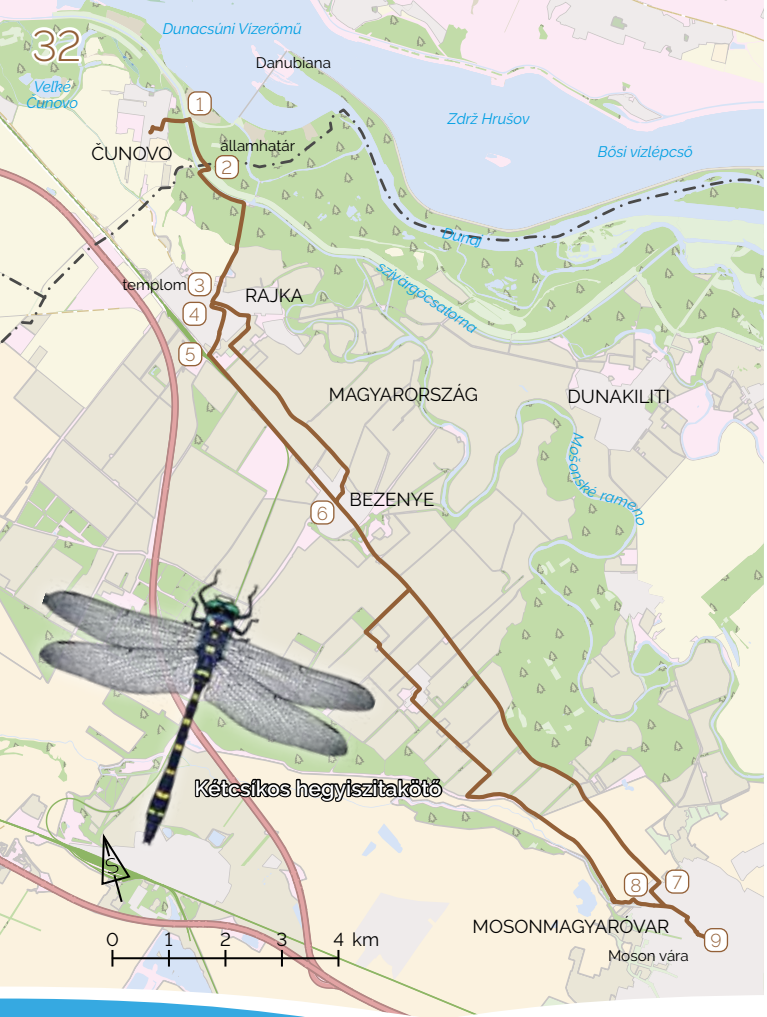
A dunacsúni kastélytól (ill. a buszmegállótól) a sárga kerékpárút-jelzést követjük, amíg át nem érünk a szivárgócsatornán a „Čunovo, hrádza" (Dunacsún, gát) (1) csomóponti táblához. Innen jobbra, a gáton haladunk tovább Rajka felé, majd az államhatárt átlépve átérünk Magyarországra (2). Az aszfaltburkolatú Eurovelo 6 kerékpárúton elérünk Rajkába, ahol elhaladunk a Szent Márton-templom (3) mellett és beérünk Rajka központjába (4). Innen a kijelölt kerékpárúton haladunk tovább a Dózsa György utcán és a Táncsics Mihály utcán. Ezek kivezetnek a Pozsonyt és Mosonmagyaróvárt összekötő főútra (5). Innen Mosonmagyaróvárig a főúttal párhuzamos kerékpárút vezet. Az Eurovelo 6 jelzésű kerékpárat szántóföldek övezik egészen Bezenyéig (6), innen Mosonmagyaróvárra haladunk tovább. A városba érkezve rögtön jobbra fordulunk, az Orgona utcára (7), majd az első csomópontnál balra kanyarodunk,

a Kadocsa utcára (8). Az utóbbi végén a Dohy János utcára fordulva folytatjuk utunkat. Ezután a Lajta partján haladunk tovább, átkelünk a folyón, elhaladunk az út bal oldalán elterülő park mellett, majd megérkezünk Moson várához (9).

*A krónikák szerint **Moson vára** az ország egyik legerősebb vára és az egyik legforgalmasabb kereskedelmi csomópontja volt. Fontos szerepet játszott az 1096-os keresztes hadjáratok idején. Könyves Kálmán magyar király a korábbi tapasztalatai alapján nem engedte be a keresztes csapatokat a várba. Ennek eredményeként a mintegy 30 ezer keresztes körülvette a várat, és majdnem elfoglalta azt. A mosoniak azonban összefogtak a szomszédos Óvár védőivel, szétverték a keresztes csapatokat, akik végül a mocsaras Hanságba szorultak vissza.*

*A felújított **termálfürdőt** is érdemes meglátogatni. Az 1800 l/perc kapacitású fúrt termálkút vizének köszönhetően az idelátogatók megtapasztalják a termálvíz emberi szervezetre gyakorolt gyógyító hatását. A víz 2000 m mélységből tör fel, hőmérséklete 75 °C, szénsavas, nátriumot és klórt is tartalmaz. Mozgásszervi és emésztési rendellenességek, reuma és légúti gyulladások kezelésére is alkalmazható. A fürdő teljes területe 4 hektár, beltéri és kültéri medencékkel egyaránt rendelkezik.*

Vissza azonos útvonalon vagy vonattal utazunk. A vasútállomásra úgy jutunk el, hogy végighaladunk a Kossuth Lajos utcán, az utca végén balra fordulunk, és nemsokára a vasútállomáshoz érünk. A visszaúton át kell szállnunk Hegyeshalomban.

Dunacsúnba azonban egy másik útvonalon is visszatérhetünk, mégpedig a kék jelzést követve, amely mezőkön át, földutakon vezet. Ezt az útvonalat választva végighaladnánk a Budapestről Santiago de Compostela-ig haladó Szent Jakab zarándokút Mosonmagyaróvár és Rajka közötti szakaszán. A Rajka és Dunacsún közötti útvonal megegyezik a fentebb leírttal. A Szent Jakab zarándokút ezen a részen teljesen jelöletlen, csak térkép segítségével tájékozódhatunk. Ezen a szakaszon országúti vagy városi kerékpárok használata nem ajánlott. Ha erre megyünk, az útvonal szűk 5 km-rel meghosszabbodik (teljes hossza kb. 25 km, legfeljebb 2 óra alatt megtehető).

12. Dunacsúnból Mosonmagyaróvárra

13. Dunacsúnból Lipótba és vissza

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: sárga és piros kerékpárút-jelzés; zöld, sárga és piros jelzés; burkolatlan út

Becsült időigény: 8 – 9 óra (61,7 km)

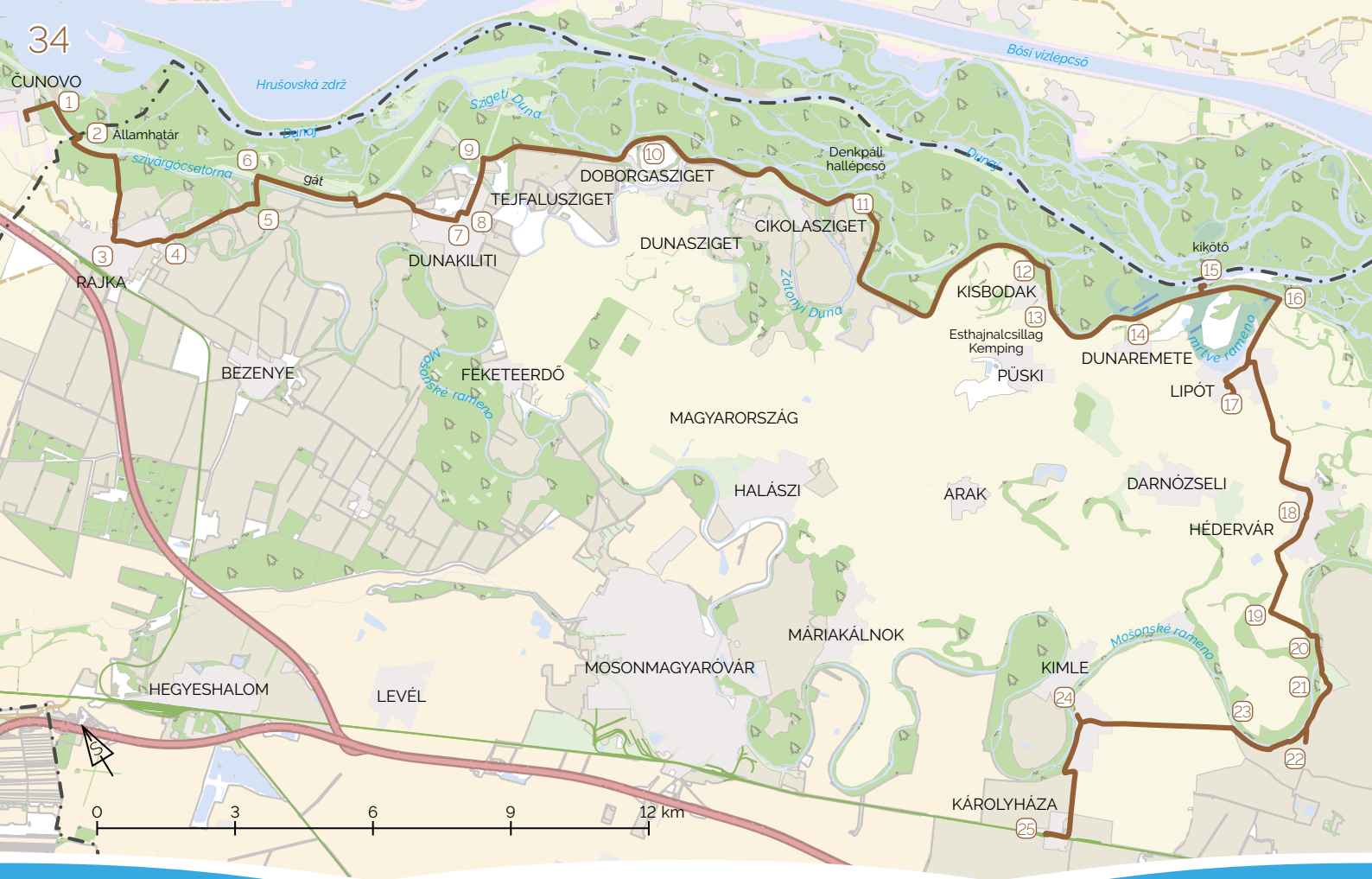
Látnivalók: magyarországi ártéri erdők, a nyárási és mosoni Duna-ágak, Lipótfürdő

A Dunacsúni Ökoközponttól (dunacsúni kastély) a Ražná (Rozs) és Na hrádzi (Gát) utcákon (piros jelzés) végighaladva jutunk el a szivárgócsatornához (1). Ezen az Obrátka (Forduló) büfénél levő hídon kelünk át, majd jobbra fordulva, a nemzetközi kerékpárúton haladva érjük el az államhatárt (2). Az út Rajkába vezet tovább (az itteni vendéglátóhelyeken megpihenhetünk), majd egy csomóponthoz érkezünk. Itt balra fordulunk a községen végighaladó Kossuth Lajos utcára (3). Rátérünk a sárga – Szent Márton – jelzésre (Szombathely – Rajka), az út nagy részét ezen haladva tesszük meg. A község végén a főúton folytatjuk utunkat, majd a Mosoni-Dunához érünk (4), ezen átkelünk, majd a főúton haladunk tovább. A főút az Aranykárász Kemping mellett halad el. A kemping után, az első letérőnél balra kanyarodunk (5), majd kiérünk a gátra (6). Ezen haladunk tovább Dunakilitiig (7). A gáton végigvezető kavicsos úton országúti/városi kerékpárok használata nem ajánlott.

Dunakiliti *a* ***Szigetköz*** *legnyugatibb települése. A térség északnyugati szélénél, a Duna-ágak által igencsak szétszabdalt területen terül el. A terület mai jellege főként az emberi tevékenység eredménye. A község legjelentősebb műemléke a kastély, amely eredetileg a Batthyány-Strattmann család tulajdonában állt. Ma a helyi iskola található itt. A falu ma a Szigetköz egyik fő szabadidőközpontja. A tervek szerint a szlovákiai Doborgaz (Dobrohošť) településsel a jövőben kerékpáros híd kötné össze.*

Dunakilitiben a falu központjába érve az élelmiszerboltban vásárolhatunk némi frissítőt. Ezután balra térünk a Kossuth Lajos utcára. Ez jobbra kanyarodik, majd a második kanyarnál balra fordulunk a Gyümölcsös utcára (8), amely visszavisz az ártéri erdőbe, a kavicsos gáthoz (9). Jobbra fordulva egy jelöletlen úton haladunk tovább Doborgazsziget (10) és Cikolasziget (11) érintésével, egészen Kisbodakig (12), ahol jobbra az Esthajnalcsillag Kemping (13) található. Ezután egy kavicsos burkolatú töltésen megyünk tovább, Dunaremete (14), majd a dunaremetei kikötő mellett (15, itt rátérünk a piros jelzésre), amíg ki nem érünk az aszfaltútra (16). Ezen elmegyünk Lipótig (17). Elhaladunk egy 68 hektáros holtág mellett, ahol számos vízimadárfaj fészkel.

13. Dunacsúnból Lipótba

Lipót fő attrakciója a 65 °C-os vizű termálfürdő – csak nyáron működik.

Lipóttól a főúttal párhuzamosan futó kerékpárúton haladunk tovább Hédervárig (18), végigmegyünk a falun, majd a faluból kiérve a piros jelzést (19) követve balra indulunk tovább. Ez a Mosoni-Dunához (20) vezet. Itt a folyón felfelé haladunk Kimléig (24), majd Károlyházáig (25). (Figyeljünk a (21), (22) és (23) pontokra – ezeknél mindig jó irányba forduljunk, különösen a (23) pont fontos, bár az útvonalon nincs jelölve.)

Kimléből a vasútállomásra a falun keresztülvezető főúton jutunk el. A főút kereszteződésénél balra fordulunk, majd néhány méter megtétele után ismét jobbra, amíg el nem érjük a Kimle-Károlyháza vasútállomást. A vasúti átjárótól jobbra található. Innen visszavonatozunk Oroszvár felé, Hegyeshalomban át kell szállnunk.

Figyelem: a gyalogos és kerékpáros túraútvonalak jelölése Magyarországnak ezen a részén hiányos, ezért érdemes előre alaposan megismerkedni az útvonallal, vagy útbaigazítást kérni.

Nagy tűzlepke

14. Oroszvárból Bergbe és vissza a Besenyőszi geti erdőn át

Kiindulópont: Rímsky parčík (Római park) tér, Oroszvár (Rusovce) – 90., 91., 191. sz. járatok („Gerulata" megálló)

Útjelzések: Ligetfalui kerékpárút (Petržalská radiála), Hundsheime Berge Tour kerékpáros körút, Ligetfalui bunkerek (Petržalské bunkre) határ menti kerékpárút C, piros C kerékpárút-jelzés, Szt. Jakab zarándokút Rajka és Pozsony közötti szakasza

Becsült időigény: 6 óra (43,4 km)

Látnivalók: Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi terület, a köpcsényi (Kittsee) kastély, katonai bunkerek a Besenyőszigeti erdőben (Pečniansky les)

Oroszvárból a Ligetfalui kerékpárúton Horvátjárfaluig (Jarovce) (1) megyünk, majd a régi határátkelőn át Köpcsénybe jutunk. (Figyelem, utunk a főúton halad, csak nem sokkal Köpcsény előtt válik külön a kerékpárút és halad a főúttal párhuzamosan.) Köpcsényben megtekinthetjük a helyi kastélyt (2) és annak parkját. A közelben egy csokoládéműhely és annak mintaboltja található. (*www.chocolate-austria.com*).

Köpcsény (Kittsee) *elsősorban a barackfajták széles választékáról ismert. A megfelelő éghajlati és talajtani jellemzők kivételes aromát kölcsönöznek a gyümölcsnek, így a községben készült barackpálinka nemcsak a helyieket deríti jókedvre, hanem eladásra is kínálják azt.*

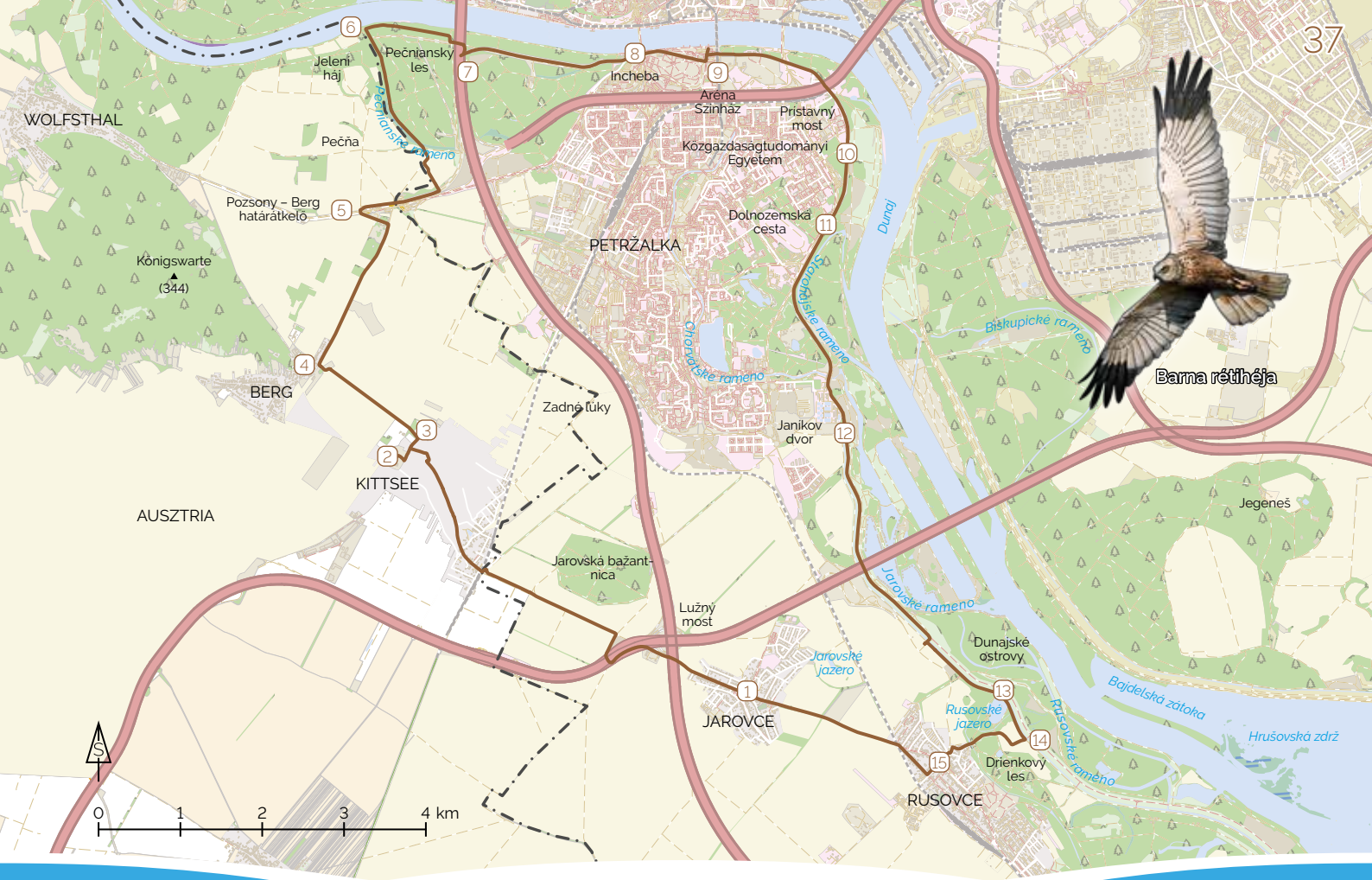

A település borairól is ismert. A mintegy harminc hektárnyi agyagos, homokos és kavicsos talajon főként fehér szőlőfajtákat termesztenek sikerrel. Köpcsény a múltban sokkal nagyobb volt, mint ma. Az első világháború után a falu eredeti területét három ország között osztották fel – egy részét Ausztria kapta (ez a mai Kittsee), egy másikat Csehszlovákia (a mai Ligetfalu déli része), a harmadikat pedig Magyarország (a mai Horvátjárfalu (Jarovce) nyugati része). A második világháború után az említett magyar rész Csehszlovákiához került..

Köpcsénytől a piros kerékpáros jelzésen (3) haladunk tovább Bergbe (4). Ez egy régi borászfalu a Hainburgi-rög lábánál, ahonnan egy jelzett ösvény vezet a Königswarte kilátóhoz.

Bergből a Pressburger Strasse (Pozsonyi út) kerékpárúton haladunk tovább a Pozsony-Berg határátkelő (5) felé. A határon átkelve, szlovák oldalon a kék kerékpárúton a Besenyőszigeti erdőbe (Pečniansky les) jutunk, amelynek szélén egy jó állapotban megmaradt katonai bunker található. (*www.mpo.sk/museum*).

A Besenyőszigeti erdő természetvédelmi kisterület *a Duna ligetfalui oldalán található – a SNP-hídtól (Szlovák Nemzeti Felkelés hídja) az osztrák államhatárig terjed. Ez egyike a fennmaradt dunai ártéri erdőknek. A Duna partjain nagyon szép kavicsos strandok találhatók – ezt hívják a helyiek „Besenyőszigeti riviérának". A területet a Lanfranconi híd szeli ketté, két különböző nagyságú részre osztva azt. Fontos vízgazdálkodási funkciót tölt be, területén egy ivóvízforrás és több tucat kút található. Hadtörténeti szempontból is jelentős, mivel négy katonai bunker található itt. Ezek egyikét felújították, és egy kis múzeumot rendeztek be benne.*

14. Oroszvárból Bergbe és vissza a Besenyőszigeti erdőn át

A kék kerékpáros jelzés továbbvezet a Besenyősziget (Pečňa) és Szarvasliget (Jelení Háj) erdőrészeken át a Lanfranconi híd (7) alatt az Incheba kiállítási központig (8). A ligetfalui rakparton az Aréna Színháznál (9) kelünk át, majd a Közgazdasági Egyetemnél (Ekonomická univerzita) (10) folytatjuk utunkat a gátig. Ezután a Bagolyerdő (Soví les), Öreg liget (Starý háj) és Horvát-ág (Chorvátske rameno) természetvédelmi kisterületek következnek, majd elérünk a Dolnozemská (Alföldi) útig (11) és a János major udvar (Janíkov dvor) (12) területére. Innen az alsó bekötőútra térünk, majd egy idő múlva meglátjuk a legújabb Duna-hidat, az Ártéri hidat (Lužný Most). Utunkat továbbra is a kerékpárúton folytatjuk, az Oroszvári-tóig (Rusovské jazero) (13). Valamivel a tó mögött egy útelágazást találunk – az oroszvári letérőt (14). Itt jobbra fordulunk, és kb. 1,5 km után (a Somos-erdőn (Drienkový les) átvezető úton) beérünk Oroszvárba (15), itt az Irkutská (Irkutszki) utcán, majd a Maďarská (Magyar) utcán végighaladva jutunk el a templomhoz.

14. Oroszvárból Bergbe és vissza a Besenyőszigeti erdőn át

15. Dunacsúnból Lajtakörtvélyesbe, Bergbe és vissza

Kiindulópont: A dunacsúni kastély, 91. sz. járat („MiÚ Čunovo" (Dunacsúni Polgármesteri Hivatal) megálló)

Útjelzések: piros jelzés (a hármashatárig), zöld és kék kerékpáros jelzés (Ausztria)

Becsült időigény: 7 óra (44,6 km)

Látnivalók: THármashatár, Horvátjárfalui fácános (Jarovská bažantnica) természetvédelmi kisterület, Lajtakörtvélyes (Pama), burgenlandi szélerőművek

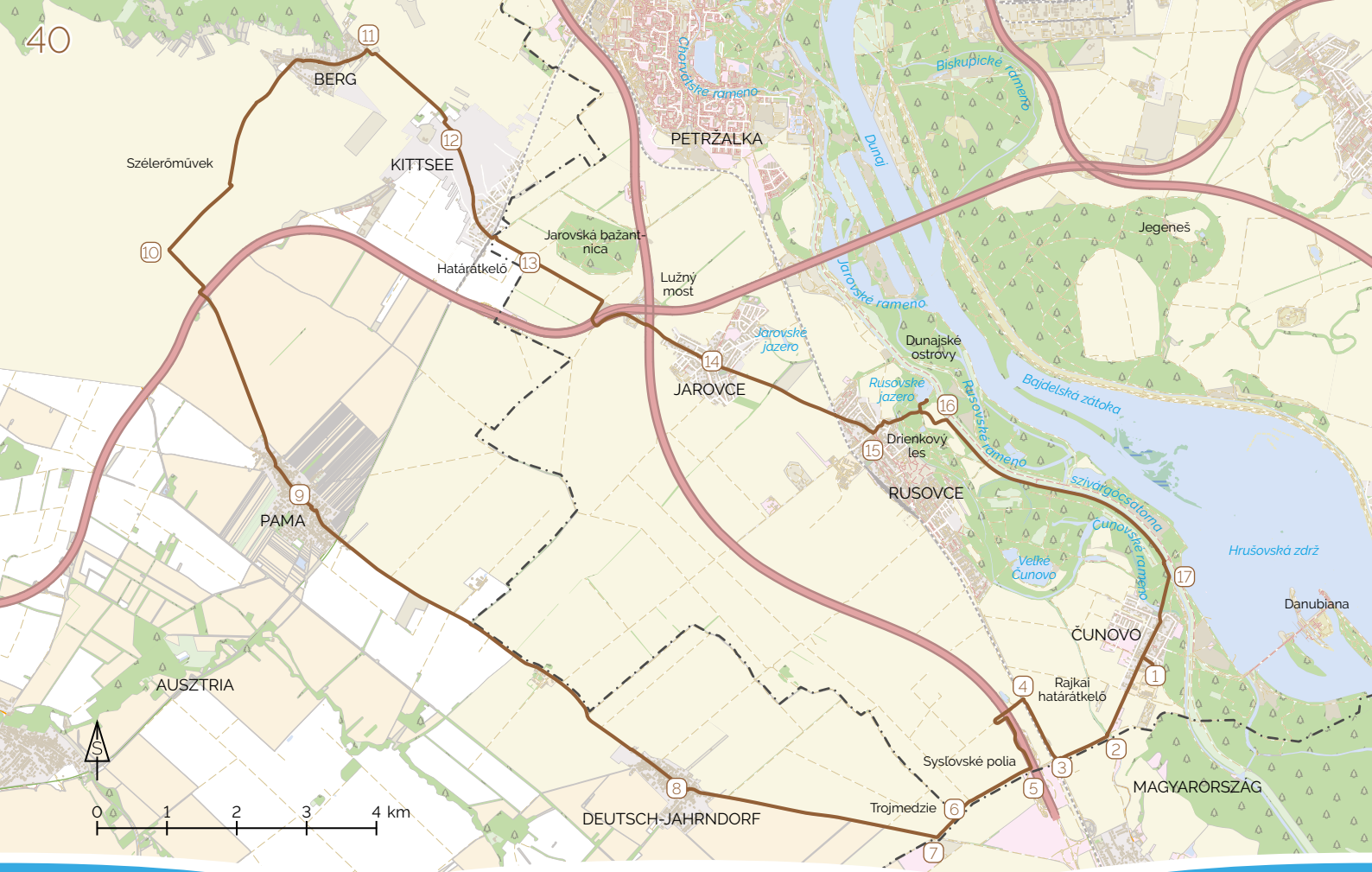
A Dunacsúni Ökoközponttól (1, dunacsúni kastély) a piros jelzésen indulva eljutunk a magyar államhatárig (2). Itt jobbra fordulunk egy beton terelőelem mellett, áthaladunk a mezőn, és a szlovák-magyar határvonalat követve elmegyünk egészen a főútig (3). A rajkai határátkelőnél jobbra fordulunk Oroszvár (Rusovce) irányába. Mintegy 1,5 km megtétele után balra egy aszfaltozott úthoz (4) érünk, amely keresztezi a vasútvonalat és áthalad az autópálya fölött. A felüljárón áthaladva leérünk a mezőkre – itt balra fordulva az autópálya mentén továbbhaladunk a nagy határátkelő felé, amelyet megkerülve elérjük az Ürgemező (Sysľovské polia) madárvédelmi területet (5). Itt rátérünk a hármashatárhoz vezető tanösvényre (6).

A hármashatártól a zöld kerékpárjelzést követve eljutunk az aszfaltozott útig (7), ezen a kék jelzést követve eljutunk

Németjárfaluba (Deutsch-Jahrndorf) (8). Az út ezután Lajtakörtvélyesbe (Pama) (9) vezet, majd észak felé (10), Berg (11) irányába folytatódik. A környező mezőkön Burgenland egyik jelentős szélerőműparkja található. Bergben a főutcáról egyenesen haladunk tovább a Pressburger Strasse (Pozsonyi út) felé, majd a piros jelzést követve eljutunk Köpcsénybe (Kittsee) (12). Köpcsényben a templom mellett rátérünk az Untere Hauptstrasse (Alsó Főutca) utcára, amely a vasútállomáshoz és a Horvátjárfalui fácános (Jarovská bažantnica) természetvédelmi kisterülethez (13) vezet.

A Horvátjárfalui fácános *2001 óta védett. Története egyes források szerint a XVIII. század elejére, míg mások szerint a XVII. század végére nyúlik vissza. A területet szabálytalan hatszög alakú barokk alaprajza teszi egyedivé. A fácános története az osztrák Köpcsény (Kittsee) falu Neues Schloss nevű kastélyához kötődik. Fácánosnak egyszerű okból nevezik: a múltban itt tenyésztették azokat a fácánokat, amelyekre a nemes urak úri passzióból vadásztak. A védett kisterületen más állatok – nyulak és őzek – is éltek. A rendelkezésre álló történeti források szerint Mária Terézia fia, a későbbi II. József császár is szeretett itt vadászni, de már VI. Károly császár, Mária Terézia apja is vadászott ezen a területen*

15. Dunacsúnból Lajtakörtvélyesbe, Bergbe és vissza

Az államhatáron átkelve Horvátjárfaluba (Jarovce) érkezünk, itt végighaladunk a Palmová (Pálma) és Ovocná (Gyümölcsös) utcán (14). Utunkat Oroszvár irányába folytatjuk, ahol a Balkánska (Balkáni) utcán át érjük el a község főterét.

Közönséges ürge

Tegyen Ön is a természet védelméért

Őrizze meg a természet épségét – hagyja az állatokat és növényeket természetes környezetükben.

Tartsa pórázon a kutyáját – különösen a 4. és 5. védettségi szintű területeken, és legyen tekintettel a többi látogatóra, valamint a vadon élő állatokra.

Túraútvonalak – a 4. és 5. védettségi szintű területeken ne térjen le a kijelölt útvonalakról (lásd a védettségi szintek térképét a 43. oldalon és a *www.sopsr.sk* címen).

Kerékpárutak – csak a kijelölt kerékpárutakon kerékpározzon.

Csónakázás – a főmederben és a mellékágakban csak az evezésre kijelölt részeken hajózzon.

Tűzveszély – ne gyújtson tüzet, és ne dobjon el égő cigarettát.

Sátorozás – csak a kijelölt táborhelyeken táborozzon.

Lovaglás – csak az arra kijelölt helyeken lovagoljon.

Előzze meg a szeméthalmok képződését – kérjük, vigye haza a szemetét, majd válogassa szét a megfelelő gyűjtőedényekbe (a műanyagot, üveget és papírt).

A Szigeti rétek (Ostrovné lúčky) európai jelentőségű terület védettségi szintjei

Védett terület határa

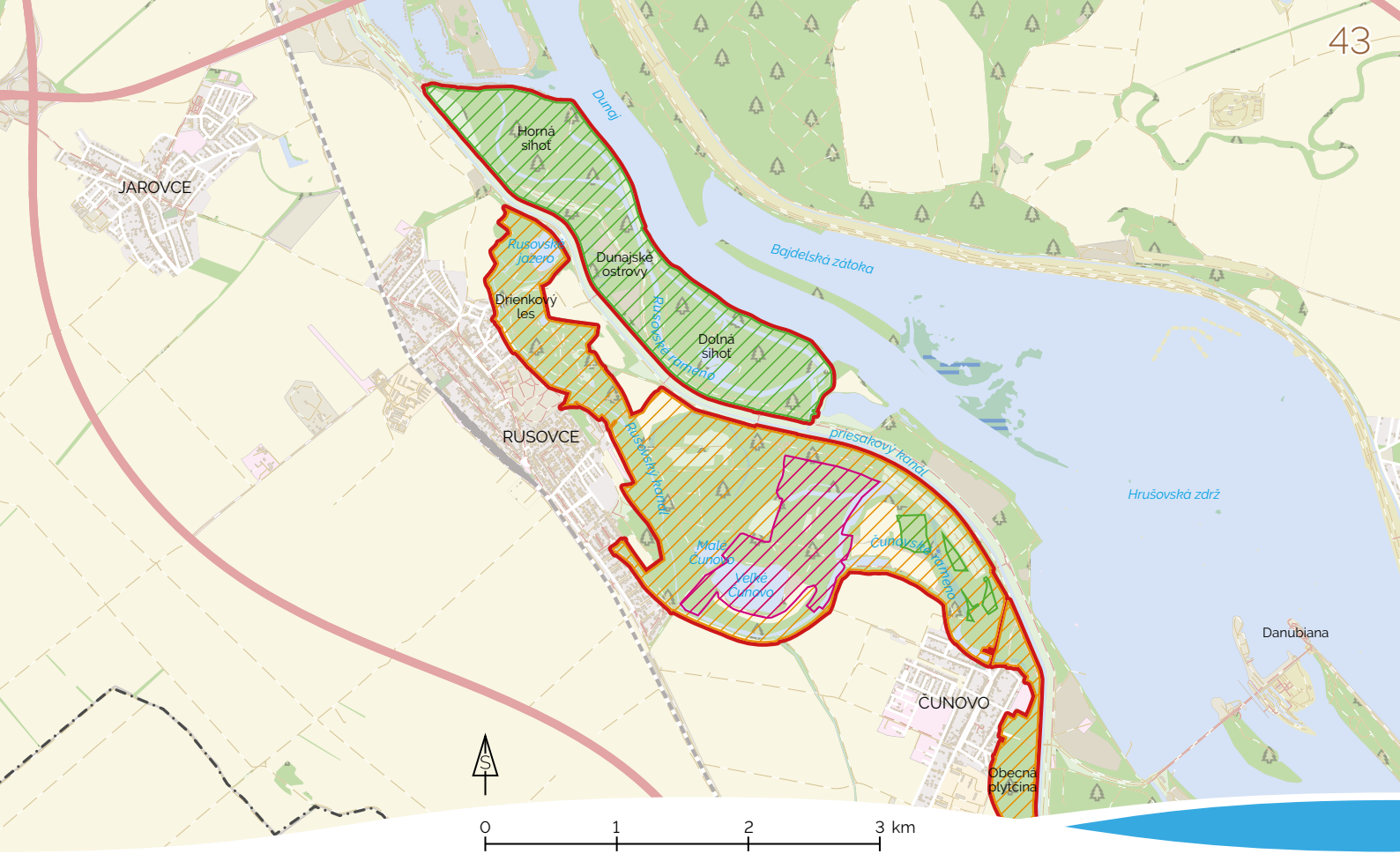
„A" zóna – 5. szintű védettség

„B" zóna – 4. szintű védettség

„D" zóna – 2. szintű védettség

Ismerje meg Ön is a Dunacsúni Ökoközpont programjait és vezetett túráit – szeretettel várjuk!

Tegyen Ön is a természet védelméért

Pénzügyi támogatás:
Készült az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Szlovák Köztársaság Beruházási, Regionális Fejlesztési és Informatizálási Minisztériuma által támogatott Interreg V-A SK-HU program keretében megvalósuló „Ecoregion SKHU – A biológiai sokféleség előmozdításának és védelmének erősítése a természeti örökség megőrzése érdekében a szlovák-magyar határvidéken" című projekt keretében. www.skhu.eu

Szerzők: Monika Chrenková, Andrej Popovič, Jana Menkynová, Marek Šuba, Martina Brinzíková Badidová | **A térképeket készítette:** Adela Hilbertová

Összeállította: DAPHNE | **Rajzok és grafikai formaterv:** Riki Watzka | **Fotók:** a DAPHNE Intézet archívuma | **Kiadó:** 2022 © DAPHNE – Alkalmazott Ökológiai Intézet | **www.daphne.sk**

Dunacsúni Ökoközpont | +421 951 931 623